

IDEJE A PROJEKTY KNIHOVEN V AARHUSU A KODANI

Cestovní zpráva z Erasmus+ projektu krátkodobé mobility studentů a pracovníků ve vzdělávání dospělých

2023-1-CZ01-KA122-ADU-000136160

Autorka: Michaela Škeříková – Městská knihovna Beroun

Spoluautorky a spoluautoři: Bára Čížinská – Knihovna města Hradce Králové, Daniela Divínová – Masarykova veřejná knihovna Vsetín, Lukáš Dlapa – Městská knihovna Blansko, Marcela Güttnerová – Městská knihovna Litvínov, Radek Haňka – Krajská knihovna v Pardubicích, Kateřina Janošková – Masarykova veřejná knihovna Vsetín, Petra Landsmannová – Knihovna města Hradce Králové, Jakub Mruz – Městská knihovna Krnov, Dana Petrydesová – Krajská vědecká knihovna v Liberci, Zdeňka Smahlová – Městská knihovna valašské Meziříčí, Petra Sukupová – Knihovna Františka Bartoše ve Zlíně, Eliška Bartošová – SDRUK

Hostující instituce: Dokk1, Middelfart Library, Københavns Hovedbibliotek, Ballerup Bibliotek, Høje Gladsaxe Bibliotek - BIBLIOTEK+

Termín mobility: 20.–28. 4. 2024

Cílem skupinové cesty do Dánska bylo zmapovat zkušenosti a metody zapojování obyvatel do naplňování Cílů udržitelného rozvoje, a to jak v rámci tradičních, tak také inovativních formátů a služeb. Vybrali jsme si proto pro naši cestu sedmnáctý týden v roce, kdy v Dánsku již druhým rokem probíhal tzv. UGE17 / Week17, tedy koordinovaná celonárodní kampaň zaměřená právě na Cíle udržitelného rozvoje. Knihovny v Dánsku do tohoto týdne koncentrovaly své environmentálně a sociálně orientované aktivity pod jednotnou hlavičku. V plánu bylo navštívit knihovny v Aarhusu a v Kodani, které jsou proslulé svým architektonicky hodnotným vzhledem, jedinečnými vnitřními

prostory a také inovativním přístupem k rozvoji svých služeb, využívajícím metod designu zaměřeného na člověka (human-centered design).

21. 4. jsme cestou do Aarhusu absolvovali zastávky ve městech Tønder, Højer, Ribe a Esbjerg.

22. 4. jsme absolvovali komentovanou prohlídku **Dokk1**. V centrálním prostoru knihovny se nachází jak multifunkční odhlučňový sál, tak Rampa – terasovité schodiště, které slouží pro konání akcí v otevřeném prostoru knihovny. Dánské knihovny využívají služeb centrální akvizice,

přes niž se nejen nakupují knihy, ale která dané knihy před distribucí do knihoven i knihařsky zpracovává. Fond knihovny zahrnuje jak fond hlavní budovy (Dokk1), tak 17 poboček, přičemž se v rámci sítě distribuují dle potřeby. Zaměstnanci mají navíc k dispozici aplikaci, která jim umožňuje sledovat stav fondu, počet a umístění titulu na regálech etc. Zaujala nás i velká půjčovna pomůcek pro handicapované. Knihovna má kolem 250 zaměstnanců (vč. poboček) a všichni se věnují jak práci s fondem, tak plánování/realizaci akcí a navazování nových partnerství. Propagace akcí v samotné knihovně probíhá na digitálních obrazovkách. **SDG** (Sustainable Development Goals – cíle udržitelného rozvoje) **laboratoř** má mnoho

partnerů po celém městě. V Aarhusu využívá služeb veřejných knihoven až 60 % obyvatel. Aarhuské knihovny se věnují 3 hlavním tématům: 1) SDG's, 2) demokracii, 3) informační a mediální gramotnosti. Projekt **Build the Change**, na kterém spolupracuje firma LEGO, která dodá kostičky a metodiku a knihovníci s dětmi realizují workshopy, během nichž děti vyzvou k tomu, aby s pomocí kostiček navrhli řešení nějakého problému. K prezentaci řešení je žádoucí přizvat politika či odborníka v dané oblasti, aby děti získaly zkušenost, že jejich hlas má váhu. Projekt expanduje do Evropy, pilotně se zapojí Praha (Městská knihovna v Praze), Berlín, Barcelona a Londýn. Téma by mělo být reflektováno na KKS 2024.

23. 4. jsme navštívili aarhuské pobočky **Gellerup a Risskov**. I gellerupská knihovna využila při přípravě projektu metod designového myšlení. Výstupem byl záměr vytvořit prostor pro rodiny s dětmi, zajistit podporu občanům a občany též zapojit do aktivit knihovny, vytvořit makerspace (součást odd. pro děti), poskytovat bezpečné a atraktivní místo pro mládež. Pobočka Risskov je 2. nejnavštěvovanější knihovnou Aarhusu. Pořádá zajímavé akce, jako je “metalové pondělí” či “shared reading”. Dále jsme se zúčastnili programu v Dokk1 **Art/culture/nature – we dream of the future** (setkání zástupců různých odvětví, debatujících o vizích budoucnosti).

24. 4. jsme navštívili **Middelfart Library**, která byla postavena v roce 2005 na umělém poloostrově. Za budovou knihovny stojí stejní architekti jako za kodaňskou Black Diamond. V roce 2016 prošla interiérovým redesignem, původně bílé zdi knihovny od té doby zdobí motivy inspirované mořem a do regálů byla integrována akvária. Z akcí lze zmínit repair café, knižní bar, komunitní večere a zejména Climate Action Day.

25. 4. jsme navštívili **Københavns Hovedbibliotek** – Kodaňskou hlavní knihovnu, kterou navštíví za rok milion návštěvníků. V knihovně se nachází pět pater. Dětské patro LÆS propojuje znalosti o dětských čtenářských návycích a osvojování jazyka s aktivitami. V Kodani lze navštívit též Ørestad Bibliotek, Sundby Bibliotek, Christianshavns Bibliotek, Blågårdens Bibliotek, Nørrebro Bibliotek, Brønshøj Bibliotek, Tingbjerg Bibliotek.

Dále jsme navštívili **Høje Gladsaxe Bibliotek – BIBLIOTEK+**. Samospráva Gladsaxe byla jednou z prvních, která si vzala za svou oficiální podporu SDG's. BIBLIOTEK+ je primárně komunitní knihovnou pro všechny obyvatele Gladsaxe. K SDG's se oficiálně hlásí od roku 2022. V rámci Week17 zde kromě výše uvedeného probíhají workshopy, swap, Lego Build the Change a jsou tu prezentovány tematické výstavy.

26. 4. jsme navštívili **Ballerup Bibliotek**. Knihovna prošla velkou rekonstrukcí v roce 2003. Oddělení pro děti s názvem Track 3 bylo inspirováno principy hlavní knihovny v Kodani, tj. spojení čtení a pohybu. Knihovna se prezentuje vysloveně jako “SDG knihovna”. Ballerup Bibliotek jsme navštívili, když probíhal SDG's festival pro školní děti a mládež s řadou tematických aktivit.

27. 4. jsme před návratem do Prahy absolvovali výletní trasu do Aabenraa. První větší zastávka proběhla v Roskilde a druhá v Odense.